

UiO • Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Arbeidslivsrelevans

Barbro Kolbjørnsrud

Arbeidslivskoordinator ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Arbeidsgivere ønsker studenter med arbeidslivserfaring

Arbeidslivsundersøkelsen statsråd Iselin Nybø refererte til, er en nasjonal undersøkelse utført i 2017 av Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NifU) på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet, og er nylig publisert. Den er ifølge statsråden den første av sitt slag, og kartlegger også framtidig rekrutteringsbehov.

5178 virksomheter har svart på en rekke spørsmål i undersøkelsen, blant annet om rekrutteringsbehovet i årene som kommer, hvilke ferdigheter de anser som viktige hos nyansatte og om samarbeidet med utdanningsinstitusjonene. 61 prosent av virksomhetene som deltok var private aksjeselskap, mens 26 prosent var innen offentlig forvaltning.

Mer enn bare praksis

Praksisopphold for studenter er den klart vanligste formen for samarbeid mellom utdanning og arbeidsliv i Norge og andre land.

Samarbeid med arbeidslivet er likevel mer enn bare praksis.

– Det kan også være samarbeid om utvikling av studieprogram og undervisning, karriereveiledning eller gjensidig ansattospitering, sier forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim.

Ny stortingsmelding om arbeidslivsrelevans i høyere utdanning:

Dagens studenter har for dårlig kjennskap til arbeidslivet, mener utdanningsministeren

Bedrifter, offentlige virksomheter og utdanningsinstitusjoner må i mye større grad enn i dag snakke sammen for å gi studentene mer praktisk erfaring fra arbeidslivet. Det var det stor enighet om da LO og NHO samlet fullt hus på et seminar om arbeidslivsrelevans i høyere utdanning i forrige uke.

Norsk utdanning trenger tettere bånd til arbeidslivet

Høyere utdanning i Norge har relativt lite samarbeid med arbeidslivet sammenlignet med andre land, ifølge ny rapport.

Først av alt: [Det går bra med studentene våre](#). De får jobb, de får ganske raskt fast jobb og de opplever at jobben er relevant. I et arbeidsmarked med en svak nedgang, er sysselsettingsgraden for tidligere UiO-studenter stabilt god. Med andre ord: Våre studenter kan være trygge på at en utdanning ved UiO tas godt imot i samfunnet.

Det selvsagt noen ting studentene bør gjøre selv for å lette overgangen til arbeidslivet. Kandidatundersøkelsen, og andre tilsvarende undersøkelser, viser det samme. De som sier de har fått relevant jobb er de som forbereder seg godt og som har vært i miljøer der koblingen mellom forskning og utdanning er mange og gode. De som lykkes aller best

- har hatt studierelatert kontakt med arbeidslivet
- har deltatt i et forskningsnettverk
- har startet jobsøk før endt utdanning
- er bedre å kommunisere sin kompetanse
- har benyttet instituttet/ fakultetets veiledningstjenester eller Karrieresenterets tilbud om å lære å kommunisere egen kompetanse

- Arbeidsrelevans bør være et krav til alle fag. Utdanningsinstitusjonene og arbeidslivet må ha tett kontakt på studieprogramnivå. Dette vil gjøre det lettere for akademien å forstå arbeidslivets behov mens arbeidslivet blir bedre kjent med hva utdanningene tilbyr, sier Sollien som er tilfreds med at flere av anbefalingene i rapporten fra NOKUT er i tråd med Akademikernes syn på arbeidsrelevans.

Mindre tilfredshet med praksis og tilknytning til arbeidslivet

Norske studenter opplever dårlig informasjon om arbeidslivsrelevans og dårlig samarbeid med arbeidslivet i flere av studieprogrammene, viser Studiebarometeret.

Arbeidsrelevansmeldingen (estimert vår 2021)

- Ambisjonen for stortingsmeldingen er å styrke kvaliteten og arbeidsrelevansen i høyere utdanning. Studentene skal forberedes bedre på arbeidslivet og arbeidslivet skal få tilgang på relevant kompetanse som kan bidra til utvikling og omstilling.
- Ambisjonene skal nås gjennom:
 - bedre og mer gjensidig samarbeid mellom universiteter og høyskoler og arbeidslivet om samfunnets kunnskapsbehov, utvikling av høyere utdanning og studentenes læring
 - å styrke kvaliteten på praksis i utdanninger med mye obligatorisk praksis
 - å styrke arbeidstilknytningen til utdanninger som har svak arbeidstilknytning i dag, inkludert økt bruk av praksis
 - å styrke innovasjon og entreprenørskap i høyere utdanning

Studentaktive læringsformer

- Studentene skal i løpet av studiet bli bevisst sin egen kompetanse og hvordan den kan være til nytte i arbeidslivet.

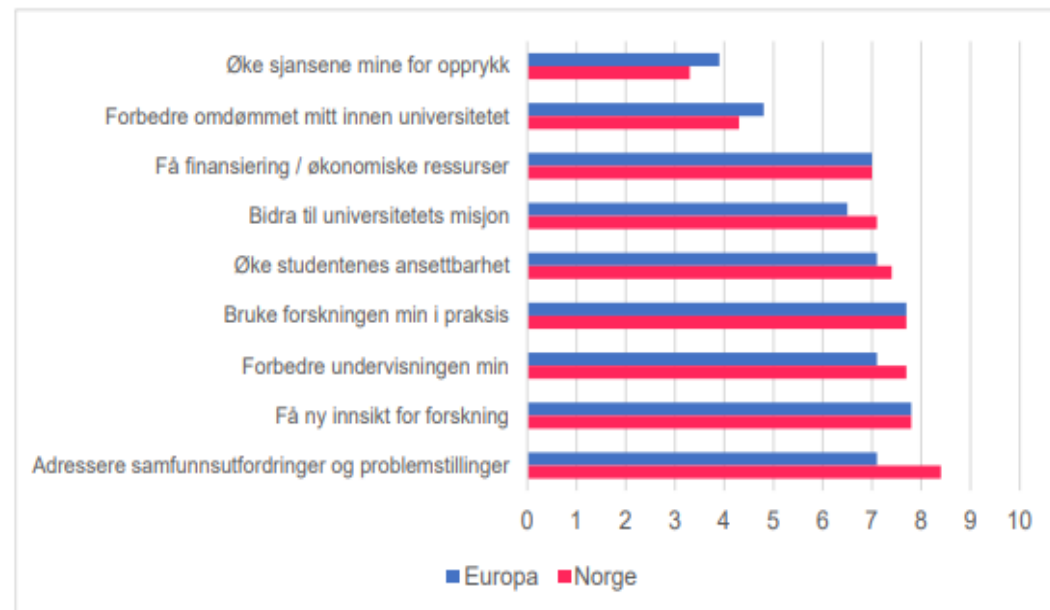
- Fagspesifikke ferdigheter
- Generiske ferdigheter

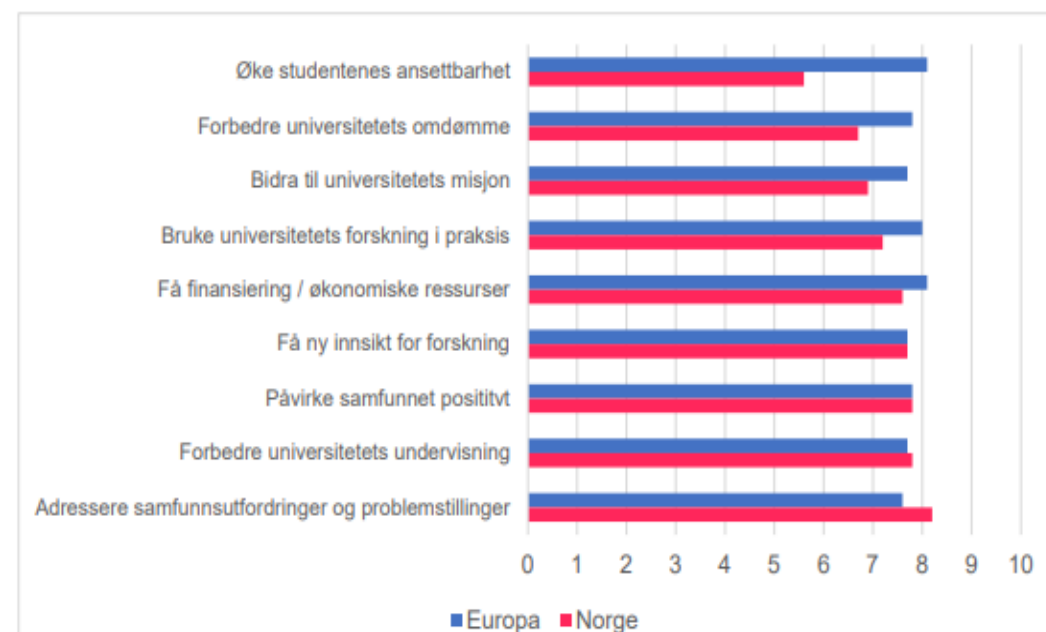
DIKU: Samarbeid mellom høyere utdanning og arbeidsliv. Internasjonale perspektiv. (nr. 1/2020)

- Manglende kultur for samarbeid, manglende finansiering, strukturer og støttemekanismer, er med på å forklare hvorfor norske læresteder og akademikere inngår ulike former for samarbeid med arbeidslivet i mindre grad enn sine europeiske kolleger.

Figur 5 Hva motiverer akademikere i Norge til samarbeid med arbeidslivet?

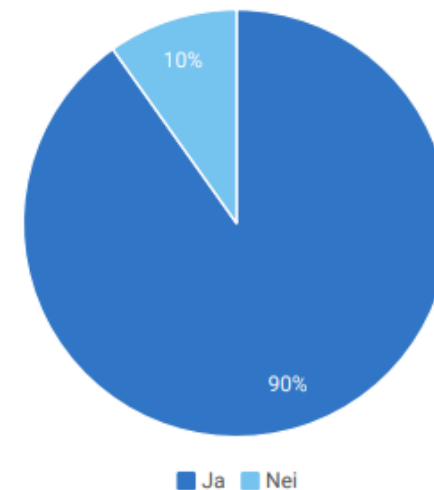
Figur 6 Hva motiverer institusjoner til samarbeid med arbeidslivet?

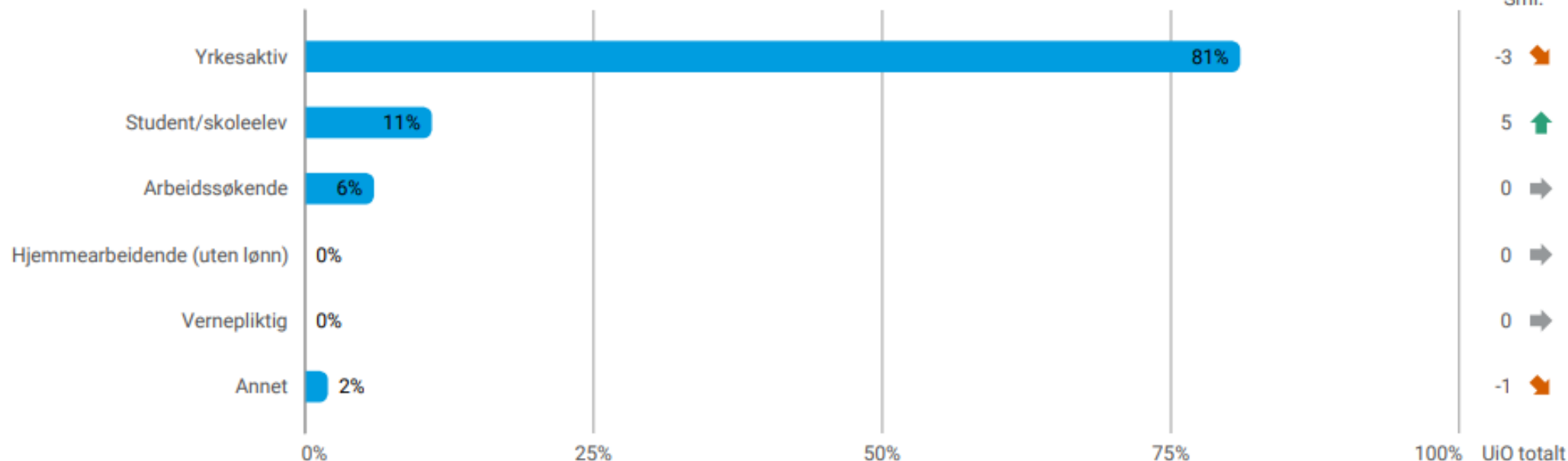
Kandidatundersøkelsen 2018

(kandidater 2014-2018, resp. 1233, 43%)

- Samfunnsvitere får jobb

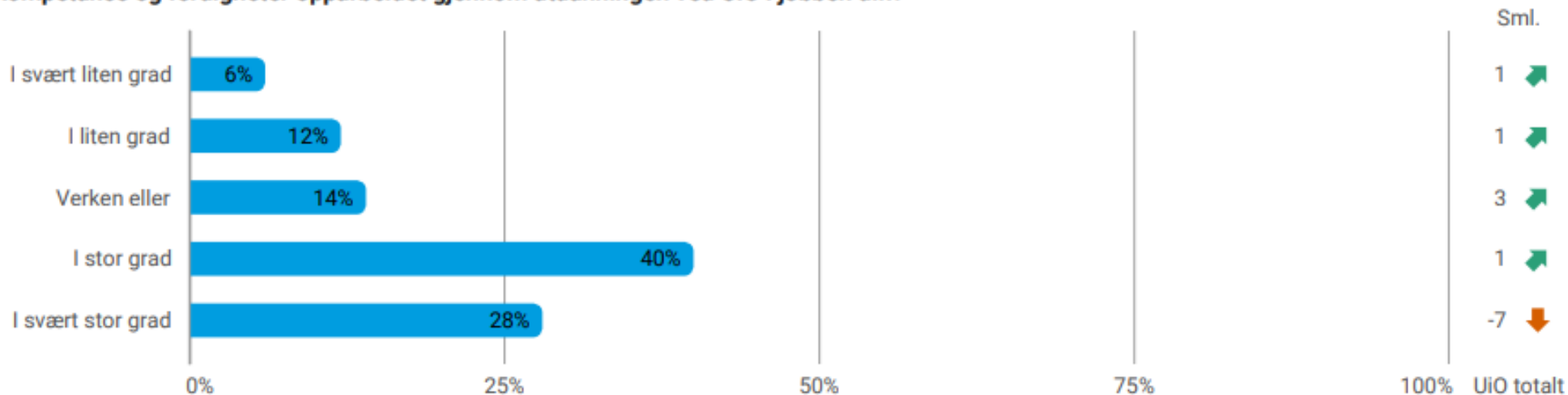

Hva er din hovedaktivitet per dags dato?

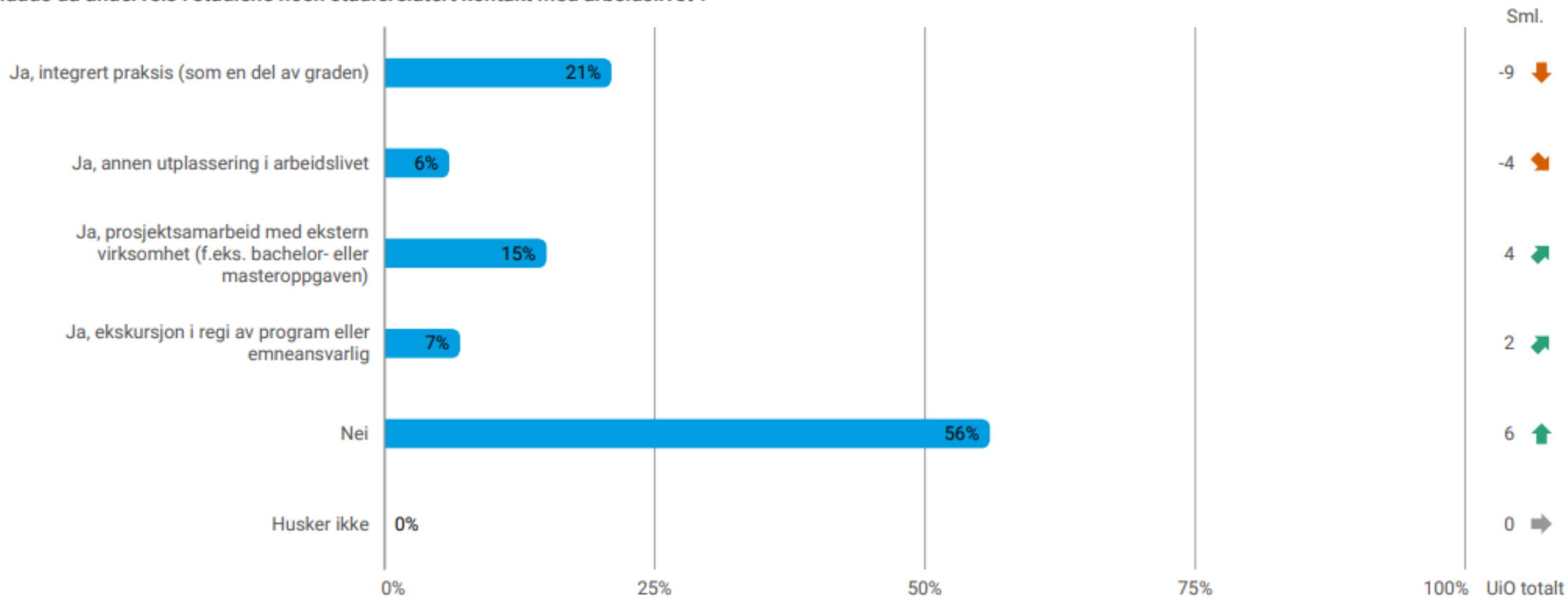

Bruk av kompetanse og ferdigheter

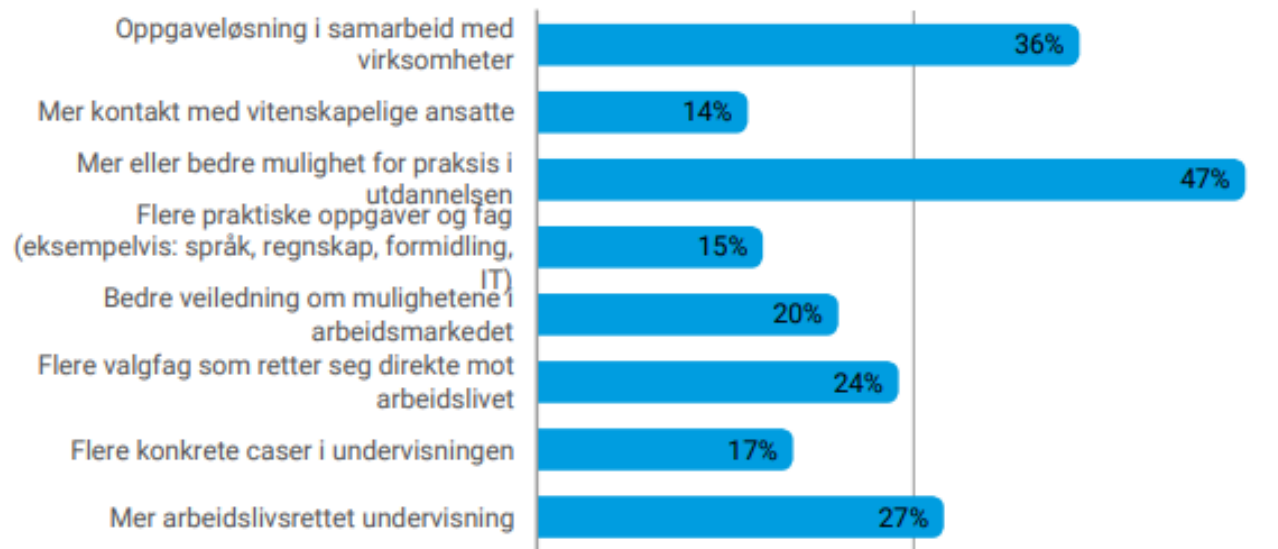
I hvilken grad bruker du kompetanse og ferdigheter opparbeidet gjennom utdanningen ved UiO i jobben din?

Hadde du underveis i studiene noen studierelatert kontakt med arbeidslivet ?

Hvordan kunne vi rustet deg bedre for arbeidslivets krav? Sett inntil tre kryss.

Sml.

8 ↑

0 →

5 ↑

2 ↗

0 →

4 ↗

4 ↗

2 ↗

Studiebarometeret 2019 (resp. 606, 50%)

Utfordringer på arbeidslivsrelevans

Årets studiebarometer tar spesielt for seg tilknytning til arbeidslivet. Her har UiO et forbedringspotensial, både når det gjelder å øke kompetansen hos studentene om hvilke jobber de kan få og hvordan de kan formidle til kompetanse til fremtidige arbeidsgivere. I tillegg ønsker studentene seg tettere kontakt med arbeidslivet gjennom studiene.

Studentene gir oss tydelig beskjed om at vi skal gå videre i den retningen vi har begynt å utvikle oss. Vi tilbyr praksis og prosjektarbeid i langt større grad enn tidligere, og vi jobber systematisk med å få tettere kontakt mellom studenter og arbeidsgivere. Dette er et arbeid vi følger tett opp, og vi tar med oss beskjeden fra studentene, sier Bjørnerud Mo.

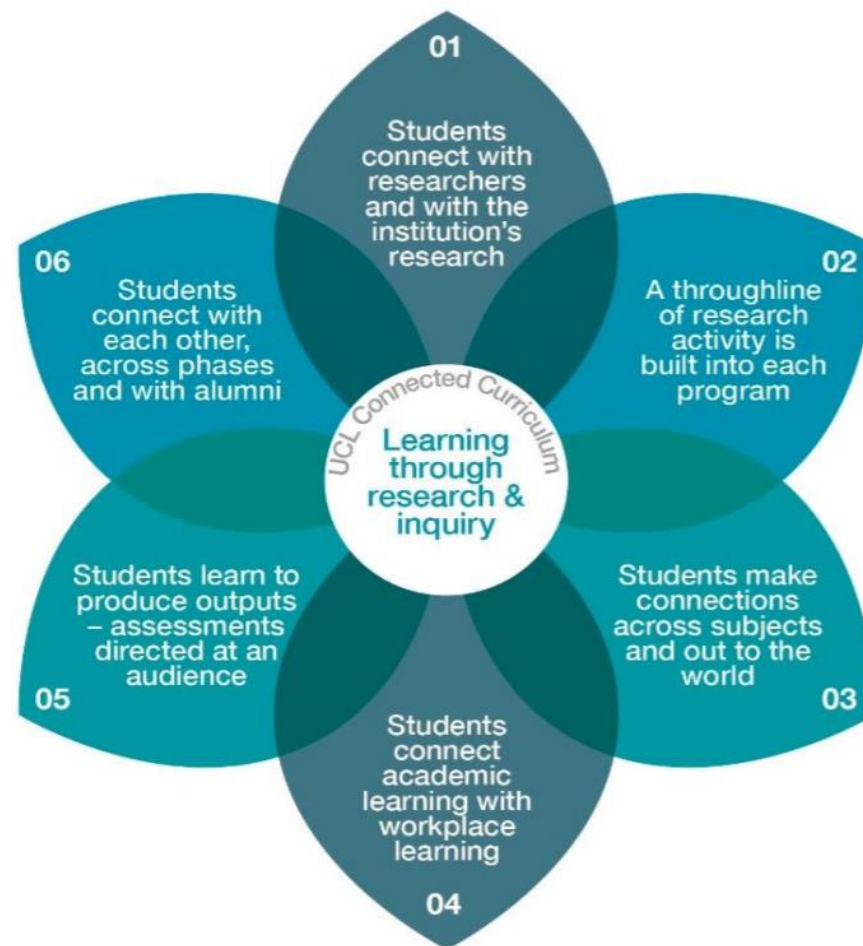
For et breddeuniversitet som UiO er det allikevel å forvente at scoren kan være noe lavere, mener prorektor. – Vi har mange generalistutdanninger på lavere nivå, hvor retningen inn i arbeidslivet kanskje blir klarere først senere i utdanningsforløpet, sier hun.

NOKUT: Evaluering av arbeidslivsrelevans i disiplinutdanninger (September 2020)

- Unødvendig motsetning mellom fag og arbeidslivsrelevans
- Variasjon i tiltak er en forutsetning for god arbeidslivsrelevans
- Få tiltak for å fremme studenters kunnskap om egen læring og kompetanse
- Få studieprogrammer jobber systematisk med kvalitetssikring av arbeidslivsrelevans
- Få studieprogrammer har gode og tydelige mål og strategier
- Spenning mellom aktører på ulike nivåer

Hvordan integrerer vi arbeidslivsrelevans i våre programmer?

- The connected curriculum framework (Fung, 2017)
 - A holistic view across the programme
 - The Connected Curriculum is University College London's educational framework.

Noen anbefalinger....

- Formulere mål og strategier som bidrar til en kvalitetsheving av studieprogrammene gjennom arbeidslivsrelevans.
- Utvikle tettere samarbeid med arbeidslivet. (synliggjøre)
- Videreutvikle faglig læring og studentaktive læringsformer.
- I større grad legge arbeidslivsrettede tiltak tidlig i studieløpet og med en progresjon i tiltakene.
- Bruke ressurser som gjesteforelesere, ekskursionsjoner, karrieretjenester, karrieredager, alumni-nettverk etc. for å styrke kunnskap om egen kompetanse og bruk av faget gjennom studieløpet.
- Kartlegging av alumni, hvor jobber de.

UiO : Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Lære mer om hva og hvordan vi jobber med arbeidslivsrelevans i dag.

- og hvordan skal vi jobbe videre med dette på enhetene og fakultetet.

Kilder:

- Arbeidsrelevansmeldingen (NOU, estimert vår 2021)
- DIKU: Samarbeid mellom høyere utdanning og arbeidsliv. Internasjonale perspektiv. (nr. 1/2020)
- <https://www.ucl.ac.uk/teaching-learning/connected-curriculum-framework-research-based-education>
- <https://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/sta/undersokelser/>
- Meld. St. 16 (2016–2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning
- NIFU: Utdanning for arbeidslivet: Arbeidsgivers forventninger til og erfaringer med nyutdannede fra universitet, høgskoler og fagskoler. (2019:3)
- NOKUT: Evaluering av arbeidslivsrelevans i disiplinutdanninger (September 2020)
- NOKUT: UiO Studiebarometeret 2019
- Rambøll: UiO Kandidatundersøkelsen 2018